

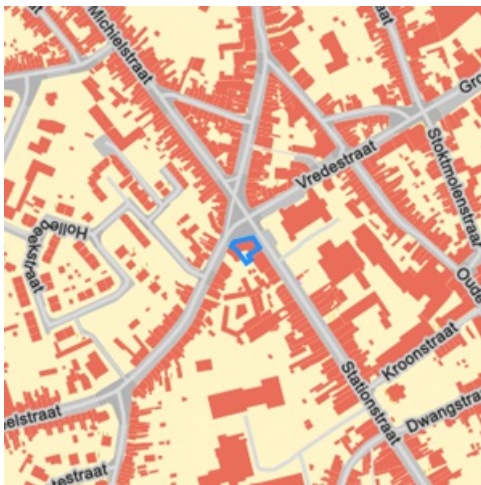
Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2024-0716449	Datum opzoeking:	14/08/2024
Referentienummer:	24-8700 Stationstr1-1	Zoekdata:	3730310489/00S003
Perceel:	3730310489/00S003		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Tielt afdeling TIELT 3 AFD, sectie I met perceelnummer 0489/00S003 [3730310489/00S003]

Informatievraag: Beschermd onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

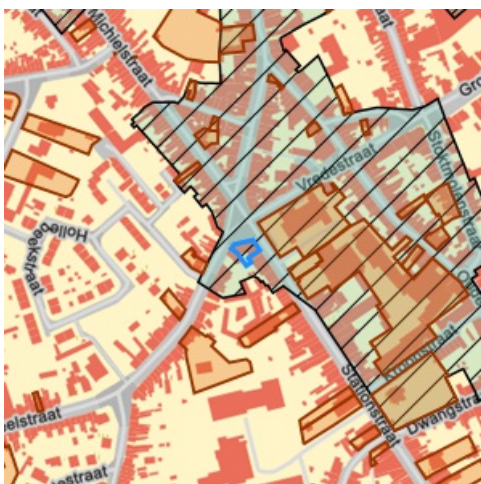
- Het onroerend goed is geen beschermd onroerend erfgoed

Legende

■ Cultuurhistorische landschappen	■ Monumenten
■ Archeologische sites	■ Overgangszones
■ Stads- en dorpsgezichten	

Informatievraag: Vastgestelde inventaris onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

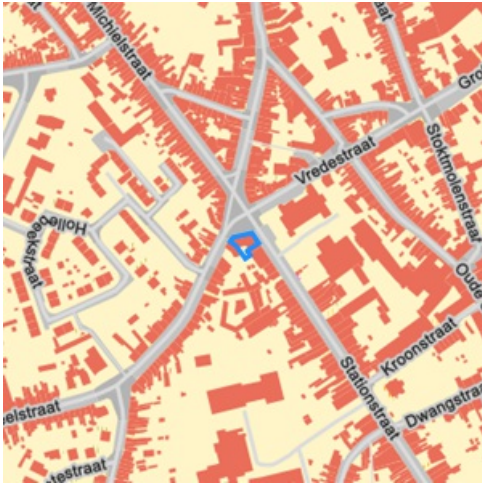
- Historische stadskern van Tielt:** (detail zie bijlage)

Legende

■ Landschapsatlas	■ Archeologische zones
■ Landschapelijk erfgoed	■ Bouwkundig erfgoed

Informatievraag: Erfgoedlandschap (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

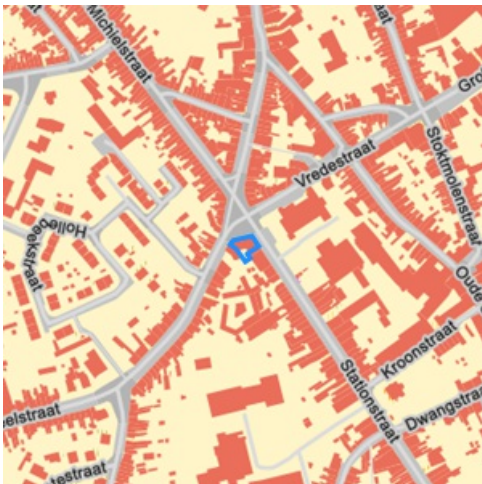
- Het onroerend goed is niet opgenomen in het erfgoedlandschap

Legende

- Landschapelijk erfgoed

Informatievraag: Unesco werelderfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

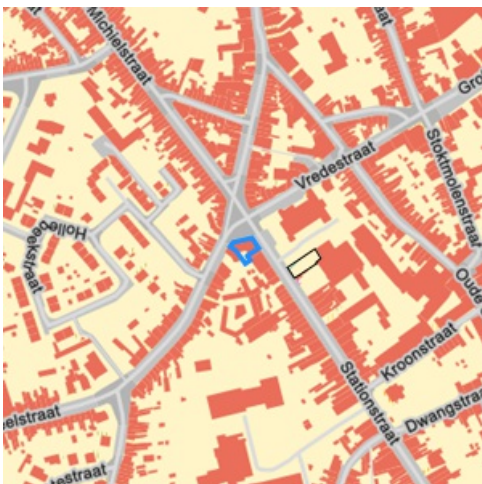
- Het onroerend goed is niet opgenomen in de Unesco Werelderfgoedlijst

Legende

- Bufferzones
- Kernzones

Informatievraag: Gebieden geen archeologie (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend erfgoed is niet opgenomen in gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt

Legende

- Gewestelijk
- Gemeentelijk

Informatievraag: Erfgoed plannen (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen erfgoed plannen

Legende

- Beheersplannen
- Onroerenderfgoedrichtplannen

Informatievraag: Wetenschappelijke inventaris onroerend erfgoed (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

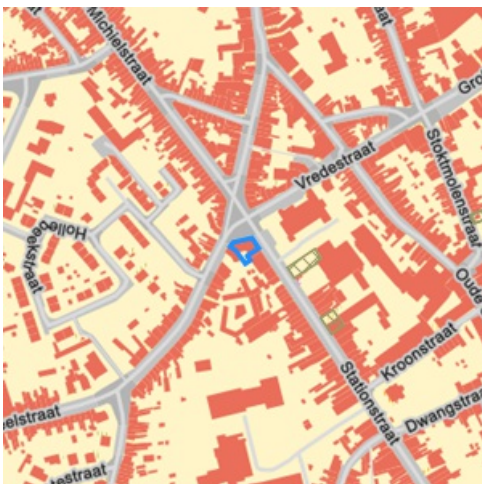
- **Historische stadskern van Tiel:** Archeologisch (detail zie bijlage)

Legende

- Archeologische erfgoed elementen
- Archeologische erfgoed gehelen
- Bouwkundig erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed gehelen

Informatievraag: Archeologienota's (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

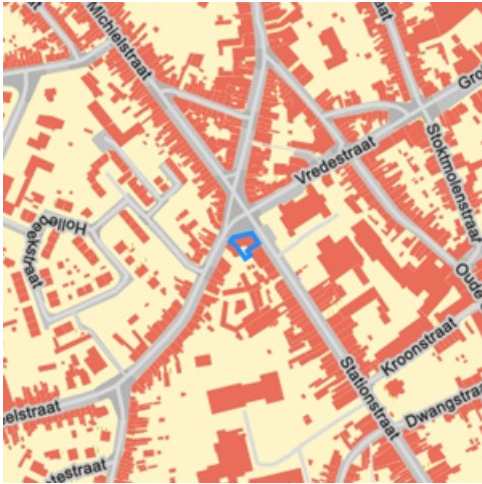
- Het onroerend goed heeft geen goedgekeurde archeologienota's

Legende

- Archeologienota's

Informatievraag: Eindverslag archeologie (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen eindverslagen van archeologisch onderzoek

Legende

 Eindverslag archeologie

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Beschermd onroerend erfgoed

De minister bevoegd voor onroerend erfgoed kan een goed beschermen als het door de erfgoedwaarden van algemeen belang is. Het moet minimaal in de staat blijven waarin het zich bevond op het moment van de bescherming.

Is het onroerend goed beschermd, dan gelden er verschillende specifieke juridische (per monument, stads- of dorpsgezicht of cultuurhistorisch landschap) gevolgen om het behoud ervan te garanderen. Bovendien kan je beroep doen op verschillende vormen van financiële ondersteuning.

Er zijn vier mogelijke vormen van bescherming: een beschermd monument, een beschermd cultuurhistorisch landschap, een beschermd stads- of dorpsgezicht en een beschermde archeologische site. Binnen elk van deze statuten is het mogelijk om een overgangszone in te stellen. Zo'n zone ondersteunt de erfgoedwaarden van het beschermde goed.

Vastgesteld onroerend erfgoed

De vaststelling van een inventaris is één van de instrumenten die de Vlaamse overheid kan inzetten om onroerend erfgoed te behouden. Hiermee bevestigt de bevoegde minister dat alle erfgoeditems op een vastgestelde lijst erfgoedwaarde bezitten en nog altijd bewaard zijn. Bij een vastgesteld item moet de overheid, eigenaar of beheerder rekening houden met rechtsgevolgen. De rechtsgevolgen zijn minder uitgebreid dan bij een beschermd erfgoed. Bovendien gelden voor alle vastgesteld bouwkundig en landschappelijk erfgoed in Vlaanderen eenzelfde set rechtsgevolgen.

Het onroerenderfgoeddecreet voorziet bevoegdheid voor steden en gemeenten voor het inventariseren van bouwkundig en landschappelijk erfgoed. De Vlaamse overheid inventariseert het archeologisch erfgoed, varend erfgoed en de landschappelijke gehelen (Landschapsatlas).

Erfgoedlandschap

Anders dan bij een bescherming of vaststelling van een onroerend goed verloopt de procedure van een erfgoedlandschap via de regelgeving Ruimtelijke Ordening. Als er voor een gebied een RUP wordt opgemaakt, kan de plannende overheid (gemeente, provincie of Vlaanderen) ervoor kiezen om hier ook een erfgoedlandschap in af te bakenen. Zo kunnen er stedenbouwkundige voorschriften gekoppeld worden aan het erfgoedlandschap waarmee ingezet wordt op erfgoedzorg. Wordt je goed erfgoedlandschap, moet je rekening houden met zorgplicht.

Unesco werelderfgoed

De Werelderfgoedconventie van 1972 betracht cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, te bewaren en te ontsluiten voor toekomstige generaties. Meer dan 190 lidstaten hebben deze Conventie ondertekend. België is sinds 1996 ook partij bij het Werelderfgoedverdrag. Zowel cultureel als natuurlijk erfgoed, als erfgoed dat daarvan een gecombineerde vorm is, kan voor de Werelderfgoedlijst worden voorgedragen. Vlaanderen telt momenteel zeven beschermingen op de Werelderfgoedlijst: een serie van 13 begijnhoven en van 26 belforten, het atelier Plantin-Moretus, de woning Giuette, de volledige Brugse binnenstad, het Zoniënwoud, de Wortel-Kolonie en begraafplaatsen en herdenkingsites van WO I.

Gebieden geen archeologie

De kaart wordt sinds 2016 periodiek vastgesteld door het agentschap. Op die manier kunnen percelen of gebieden die beantwoorden aan de criteria voor opname op korte termijn op de kaart opgenomen worden. Dit geeft bouwheren, verkavelaars en ontwikkelaars met plannen voor dergelijke percelen de mogelijkheid om vrijgesteld te worden van een archeologisch vooronderzoek, zonder vertraging en bijkomende kosten.

Plannen

Een goedgekeurd beheersplan legt geen actieve verplichtingen op. Het is en blijft een geconcretiseerde beheersvisie voor een erfgoedplaats. Toch heeft het document in zekere mate een 'dwingend' kader waarbinnen je moet blijven: als je werken wil uitvoeren, moeten ze stroken met de beheersdoelstellingen uit het beheersplan. Zijn de beheersdoelstellingen niet meer passend, dan kan je een aanpassing van het beheersplan aanvragen of een nieuw beheersplan opmaken. De geldigheidsduur van een plan is 24 jaar. In bepaalde gevallen heb je een goedgekeurd beheersplan nodig om een erfgoedpremie aan te vragen.

Geïventariseerd wetenschappelijk onroerend erfgoed

Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft de expliciete opdracht om al het waardevolle onroerend erfgoed in Vlaanderen te inventariseren. Door de jaren heen zijn er meerdere wetenschappelijke inventarissen opgemaakt over bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed.

Geïventariseerd onroerend erfgoed is opgenomen in een wetenschappelijke inventaris. Zo'n opname heeft geen rechtsgevolgen. Het goed wordt enkel beschreven en gedocumenteerd.

Archeologienota's en nota's

Een bouwheer is in bepaalde gevallen verplicht om een archeologienota toe te voegen aan een vergunningsaanvraag. Hij stelt daarvoor een erkend archeoloog aan om een archeologisch vooronderzoek uit te voeren en een archeologienota op te stellen. Of je verplicht bent een archeologienota toe te voegen aan je vergunningsaanvraag is onder meer afhankelijk van: oppervlakte perceel en bodemingreep, ruimtelijke bestemming van perceel en of het terrein zich situeert in een beschermde archeologische site, in een vastgestelde archeologische zone of in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.

Eindverslag archeologisch onderzoek

Bij bouw- of verkavelingsprojecten maakt een erkend archeoloog verschillende verslagen op om archeologisch erfgoed te documenteren. De bouwheer moet aangeven of er archeologisch erfgoed op het terrein wordt verwacht en hoe hiermee zal worden omgegaan. Een vooronderzoek resulteert in een archeologienota of een nota bij een uitgesteld vooronderzoek. Als uit het vooronderzoek blijkt dat een archeologische site verder onderzocht moet worden, volgt een opgraving, uitgevoerd door een erkend archeoloog. Binnen twee maanden na het veldwerk maakt de archeoloog een archeologierapport met voorlopige bevindingen, dat aantoont dat het werk op het terrein is voltooid en de bouwwerkzaamheden kunnen beginnen. Het definitieve eindverslag, met alle onderzoeksresultaten, wordt binnen twee jaar na de opgraving bezorgd.

Wetgeving

Decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014 (Belgisch Staatsblad 17 oktober 2013 en 15 april 2014). Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Meer info

www.onroenderfgoed.be

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van het Agentschap Onroerend Erfgoed, Koning Albert-II-Laan 19, bus 5, 1210 Brussel en Informatie Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootschalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van het Agentschap Onroerend erfgoed via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Bijlage

Informatieaanvraag Onroerend erfgoed

(Referentienummer: 24-8700 Stationstr1-1)

Resultaat opvraging perceel gelegen in Tielt afdeling TIELT 3 AFD, sectie I met perceelnummer 0489/00S003 [37303I0489/00S003]

Vastgestelde inventaris

Vastgestelde archeologische zone: Historische stadskern van Tielt

Vastgestelde archeologische zone

Beknopte karakterisering

Typologies [steden](#)

Datering [middeleeuwen](#), [nieuwe tijd](#)

Beschrijving

De historische stadskern is een immense en complexe archeologische zone die het resultaat is van een eeuwenlange intense bewoning binnen de stedelijke grenzen, meestal een omwalling. De stadsplattegrond kent een cumulatief karakter en verschillende fasen, met een oude nederzettingkern die soms teruggaat op een vroeg- of pre-middeleeuwse aanwezigheid. Voor de afbakening is in eerste instantie gekeken naar het 19de-eeuwse gereduceerde kadaster omdat dit de eerste nauwkeurige kadasterkaart is die nog een tijdsbeeld geeft van voor de industrialisering.

Is de aanduiding van

- **Tielt (Tielt)** Deze zone omvat de historische stadskern van Tielt.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/11922>

Beschermingbesluiten

- [Historische stadskern Tielt - https://id.erfgoed.net/besluiten/5918](https://id.erfgoed.net/besluiten/5918)
Vaststellingsbesluiten

Historische stadskern van Tielt

Beknopte karakterisering

Typologies [steden](#)

Datering [middeleeuwen](#), [nieuwe tijd](#)

Beschrijving

Algemene Beschrijving

Tielt is gelegen op een oost-west gerichte, 50 m hoge cuesta, die door enkele beken plaatselijk sterk versneden is. Vooral de - parallel met de cuesta verlopende - Poekebeek, die ten westen van de stad de cuesta doorsnijdt, is voor de stad een bepalend element. Zuidelijk ontspringt op de cuesta naast de Marialoopbeek en een zijbeek, ook de Kapelrijbeek. De cuesta was ook de ideale basis voor de verbinding van westelijk Vlaanderen (Ieper) met Gent. Noord-zuid zijn Brugge en Kortrijk belangrijke bestemmingen. Bodemkundig is de cuesta getypeerd als vochtige zandleem, doorsneden door een uitloper van natte zandleem. Planologisch is Tielt overwegend woongebied. Daarnaast is ook parkgebied ingekleurd. Tielt is ook enkele beschermde monumenten rijk en het beschermd stadsgezicht Mulle de Terschueren (stadspark).

Archeologische nota

De vroegste geschiedenis van Tielt is amper gekend. Er is ook geen sluitende etymologische verklaring voor de naam. De eerste vermelding gebeurt pas in 1105, tegelijk met die van de Sint-Pieterskerk (Ostyn 1993). Het Sint-Pieterspatrocinium kan wel op een vroege oorsprong (7de-8ste eeuw) wijzen. Tielt is ook omringd door plaatsen, die het *-gem* of *-sele* toponiem dragen, zoals Pittem, Kanegem, Aarsele, Allemaal vroegmiddeleeuwse plaatsnamen. Van vroegmiddeleeuwse bewoning zijn in Tielt tot nu toe evenwel geen archeologische restanten teruggevonden. Wel zijn bij archeologisch onderzoek in het centrum Romeinse vondsten gedaan (De Gryse 2006).

De heren van Tielt duiken slechts sporadisch op in de bronnen. Robrecht van Tielt schenkt in 1105 zijn kerk aan het Sint-Salvatorskapittel van Harelbeke. Later volgen nog Folket in 1128 en zijn zoon Willem in 1163. Het toponiem de Kromme Wal, dat vlakbij de kerk opduikt, verwijst in volmiddeleeuwse context naar een motteversterking. De site moet onder en ten noorden van de kerk gesitueerd worden tussen de Kromme Wal en de Bruggestraat. In Kromme Wal een restant zien van een stadsversterking is moeilijk hard te maken (Ostyn 1993).

In 1275 wordt Tielt in een Compendium van privileges van de stad Tielt (1275-1568) uitdrukkelijk als stad vernoemd. In de toestemming, die Beatrijs van Brabant geeft om een lakenhalle te bouwen is voor het eerst sprake van de stad Tielt. Ergens tussen 1237, toen Willem van Tielt zijn tienderecht afstond aan het hospitaal van Oudenaarde en 1275 kreeg Tielt dus stadsrechten (Ostyn 2009, 40-41). De stadskeure kan dus al verleend zijn in de 1ste helft van de 13de eeuw of de 2de helft van de 12de eeuw. Ook in Tielt was de lakennijverheid de motor van de ontwikkeling en bloei. De lakenhalle is hiervan de exponent. Het huidig gebouw, dat in kern (laat) 14de-eeuws is, werd in 1620 ingrijpend verbouwd. Ongetwijfeld is er ook een 13de-eeuwse versie geweest. Ook het Rameplein (straat) en enkele vijvers verwijzen naar de activiteiten in de textielsector. Belangrijk bleef evenwel de handel in graan en peulvruchten in het *coornehuus* (Ostyn 2009, 42).

De slag bij Westrozebeke in 1382 heeft zeker gevolgen gehad voor het Tieltsse gebouwenpatrimonium en zal belangrijke (nieuw)bouwactiviteit veroorzaakt hebben. Ook bij de eind-16de-eeuwse troebelen is in Tielt trouwens lelijk huis gehouden. Het enige

volwaardige archeologisch onderzoek vond plaats in 2005. Het betrof preventief onderzoek n.a.v. rioleringswerken. Daarbij werden o.a. een schuilkelder uit de Tweede Wereldoorlog, restanten van de lakenhalle en een houten waterleiding gedocumenteerd. Ook werd plaatselijk een laag met vrij veel Romeins aardewerk geconstateerd (De Gryse 2006).

Kennelijk is er nooit nood geweest aan het versterken van de middeleeuwse kern. De geïsoleerde ligging in midden-Vlaanderen kan hier voor veel tussen zitten. De stad moet dan ook omschreven worden door middel van z'n middeleeuwse structuren en verwijzingen ernaar.

De Sint-Pieterskerk, die teruggaat op een romaanse kruiskerk, en zeker uit de vroege 12de eeuw dateert, is verschillende malen herbouwd en hersteld (1381, 1453, 1491, 1579, 1645). De mogelijke motte en het neerhof is uiteraard voor de Tieltsse geschiedenis en ontwikkeling uiterst belangrijk. Ten noordoosten van de markt is door Margaretha van Constantinopel rond het midden van de 13de eeuw - 1245 is een niet bevestigde datum - een hospitaal of passantenhuis, gesticht dat later - na 1316 - bediend werd vanuit het klooster van de alexianen. Hun klooster vormt nu een gedeelte van het huidige stadhuis. Tielt heeft ook een begijnhof (Bruggestraat) gehad. In 1494 namen de grauwe zusters er hun intrek. Het minderbroedersklooster, dat zich aan de Kortrijkstraat ontwikkeld heeft vanaf 1624, heeft zeker archeologisch potentieel. Het Vleeshuis (1394, Hoogstraat-Sint-Janstraat), de Kerksschool (14de eeuw, Krommewalstraat), de Stocktkapel (ca. 1242, Dwangstraat) ... zijn andere interessante locaties, waarvan de archeologische afdruk totaal onbekend is.

De Sint-Sebastiaans- en Sint Jorisgilde (1409, Hoogstraat) waren gevestigd in het zuidelijk gedeelte van de stad.

Resten van de lakennijverheid en de daaraan gekoppelde installaties kunnen vooral in de buurt van waterlopen opduiken. Zo moeten bij de Vulleput volders gezocht worden. Nog andere, inmiddels verdwenen, vijvers zijn evenzeer interessant. Bepaalde vijvers hebben ook te maken met de drinkwaterbevoorrading van de stad (Ostyn 1993). Ook het Rameplein en de Ramestraat refereren naar de lakennijverheid.

Evaluatie van de bewaringstoestand en motivatie voor de afbakening

Bij het enige archeologisch onderzoek, dat tot dusver is uitgevoerd, is plaatselijk een Gallo-Romeinse laag vastgesteld. Ook is een ophogingslaag geconstateerd – soms tot 1,5 m dik - wat de mogelijkheid om allerlei ecofacten aan te treffen aanzienlijk verhoogt.

Binnen de afbakening zijn alle archeologisch-historisch betekenisvolle plekken opgenomen. De afbakening is dus gebaseerd op de relevante middeleeuwse elementen, zowel structureel als toponymisch. Ook de belangrijke uitvalswegen krijgen gepaste aandacht.

Twee kruisende assen zijn bepalend voor de ontwikkeling van middeleeuws Tielt. De Bruggestraat-Kortrijkstraat en de leperstraat-Sint-Jansstraat doen een vierkante stadsstructuur ontstaan. De Hoogstraat sluit aan op het snijpunt van beide assen. De Markt met het hospitaal of passantenhuis, de halle met belfort, het korenhuis en het klooster van de alexianen zijn een eerste belangrijk cluster. De Sint-Pieterskerk met de aansluitende motte en neerhof en later het kerkschooltje (Krommewalstraat) vormt een tweede aandachtspunt. Andere beloftevolle locaties zijn het Vleeshuis (Sint-Jansstraat-Hoogstraat), het begijnhof (Bruggestraat) en het klooster van de minderbroeders (Kortrijkstraat). Straten en pleinen, waarvan de naam naar een activiteit of relict verwijst zoals de Vijverstraat (Stedevijver of Meulenvijver), het Rameplein, de Ramestraat, de Voldersstraat, de Stedemolenstraat, ... zijn andere indicatoren, die de afbakening bepalen. Ook Stockt met de Stocktkapel, dat in 1550 werd aangehecht, en zich toespitste op de productie van linnen wordt opgenomen. Daarnaast zal de behuizing van de gewone Tieltenaar en z'n artisanale infrastructuur archeologische sporen nagelaten hebben. Veel onderzoek is er nog niet gebeurd. De mogelijkheden kunnen m.a.w. nog ten volle benut worden.

Bibliografie

Gereduceerde Kadasterkaart van België, Dépôt de la Guerre, uitgegeven in 1845-1855, schaal 1:20.000.

DE GRUYSE J. 2006: Proefsleuvenonderzoek in het centrum van Tielt (W.-VI.), *Archaeologia Mediaevalis* 29, 52-54.

OSTYN R. 1993: *Tielt*, Historische stedenatlas van België, Gemeentekrediet, Brussel.

OSTYN R. 2009: *De geschiedenis van Tielt. Een nieuwe kijk op een rijk verleden*, Tielt.

TYS D., BUYLE E., VERDURMEN I. & CANTERS F. 2010: *Vectorisering en karakterisering van nederzettingkernen op basis van het zgn. 'gereduceerd kadaster'*, Skar-Rapport 5, Brussel.

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/22112> (geraadpleegd op 29 november 2014).

Is aangeduid als

- **Tielt (Tielt)** Deze zone omvat de historische stadskern van Tielt.

Omvat

- **leperstraat, Kortrijkstraat, Patersdreef (Tielt)** Naar aanleiding van een stadsvernieuwingproject werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Er werd beslist het proefsleuven- en proefputtenonderzoek uit te voeren in vijf fasen. Deze nota handelt over het uitgevoerde onderzoek van fase 1, opgedeeld in vier deelzones.
- **Hulstplein (Tielt)** Naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen te Tielt Hulstplein 10, gelegen binnen een archeologische zone, waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt,

dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Hieruit volgde een archeologische opgraving.

- **Hulstplein 10 (Tielt)** Het archeologisch vooronderzoek bracht een reeks sporen aan het licht die mogelijk kunnen gelinkt worden aan de watervoorziening van het laatmiddeleeuwse tot vroegmoderne Tielt.
- **Kortrijkstraat (Tielt)** Bij een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem kwamen enkele sporen uit de late middeleeuwen aan het licht, evenals muurresten van 19de- of 20ste-eeuwse bebouwing.
- **Rameplein 9-10 (Tielt)** Proefputtenonderzoek naar aanleiding van de geplande bouw van een aantal meergezinswoningen.
- **Burgemeester Collestraat, Sint-Janstraat 39 (Tielt)** Naar aanleiding van de sloop van bestaande bebouwing en het bouwen van een meergezinswoning en bijgebouw, werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.

Is deel van

- **Tielt (Tielt)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/300523>